

Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling

Udvalget for Videnskab og Teknologi
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

./ Til udvalgets orientering fremsendes hermed mit talepapir fra samrådet i Videnskabsudvalget torsdag den 20. maj 2010 forud for rådsmøde (forskning) den 25.-26. maj 2010.

Med venlig hilsen

Charlotte Sahl-Madsen

20. maj 2010

Ministeriet for Videnskab
Teknologi og Udvikling
Bredgade 43
1260 København K
Telefon 3392 9700
Telefax 3332 3501
E-post vtuv@vtu.dk
Netsted www.vtu.dk
CVR-nr. 1680 5408

Sagsnr. 10-076689
Dok nr. 1374456
Side 1/1

Samråd i Folketingets Udvalg for Videnskab og Teknologi torsdag den 20. maj 2010 forud for rådmøde (forskning) d. 25.-26. maj 2010 – UVT – alm. del – spørgsmål X.

DET TALTE ORD GÆLDER

Spørgsmål X:

Ministeren bedes gennemgå dagsordenen for det kommende rådmøde (forskningsdelen) den 25. og 26. maj 2010.

Svar:

Der er møde i Konkurrenceevnerådet den 25. - 26. maj 2010. Der er ni punkter på dagsordenen vedrørende forskning.

I dag vil jeg fremlægge ét punkt, der er til forhandlingsoplæg i Europaudvalget. De øvrige otte punkter vil blive fremlagt til orientering.

Jeg vil starte med den sag, som er til forhandlingsoplæg.

Pkt. 1: GMES

Det drejer sig om forordningsforslaget om GMES, som er et miljø- og klimaovervågningsprojekt, der koordineres af EU. Udvalget har hørt om denne sag flere gange. Senest i forbindelse med det sidste møde i Konkurrenceevnerådet i marts 2010.

GMES er så langt fremme, at visse tjenester inden for få år er parate til at gå i drift. Forslaget har til formål at fastlægge et retsgrundlag for EU's finansiering af de første operationelle tjenester i perioden 2011-2013.

Fra dansk side er vi tilfredse med forhandlingsresultatet. Det fremgår nu tydeligt, at GEMS skal baseres på de geografiske data, som allerede er til rådighed i de nationale datakilder. Endvidere fremgår det klart, hvordan finansieringen skrues sammen i den første operationelle periode.

For en god ordens skyld skal det understreges, at spørgsmålet om GMES-støttede aktioner inden for "security" kun er civile aktioner, der f.eks. kan understøtte eksterne aktioner såsom afhjælpning af kriser, som den vi har set på Haiti.

Regeringen holdning er, at vi støtter forslaget til forordning.

Pkt. 7: ITER

Den næste sag, jeg vil orientere udvalget om, er pkt. 7. ITER.

Udvalget er sidst blevet orienteret om udviklingen i ITER-projektet på et fællesmøde med Folketingets Europaudvalg den 20. januar 2010.

Min forgænger nævnte her, at Kommissionen er blevet opfordret til at fremkomme med forslag til mulige finansieringskilder efter 2011. På den baggrund er Kommissionen kommet med en meddelelse den 4. maj.

Den danske regering har støttet etableringen af ITER og ønsker, at ITER skal fortsætte på trods af de nuværende vanskeligheder under forudsætning af, at der kan findes realistiske finansieringsmuligheder, sikres en effektiv omkostningskontrol og en realistisk tidsplan for projektet.

Jeg vil derfor gerne sige lidt om, hvad perspektiverne er ved ITER.

ITER er et internationalt forskningsprojekt, hvor resultaterne på lang sigt forventes at kunne bidrage væsentligt til verdens energiforsyning i konkurrence med kul og olie.

Energiproduktion ved fusion vil i givet fald i modsætning til traditionel kernekraft være baseret på frit tilgængelige råstoffer. Man vil nå frem til en emissionsfri energiproduktion i stor skala fra en i praksis udtømmelig energikilde med begrænsede og håndterbare miljøpåvirkninger.

ITER-projektet er en udfordring for det internationale forskningssamarbejde i en skala, som man ikke har set før. EU har den ledende rolle i projektet, der desuden har deltagelse af USA, Kina, Japan, Rusland, Sydkorea og Indien. Lande der repræsenterer mere end halvdelen af verdens befolkning står bag projektet, og den europæiske ekspertise på området er anerkendt i hele verden.

ITER vil, hvis det lykkedes, komme til at udgøre et stort og absolut nødvendigt skridt mod målet at gøre fusionsenergien til en brugbar og attraktiv energikilde for menneskeheden.

Men tilbage til den opfordring, som vi står overfor her og nu. Hvordan sikrer vi opbyggelsen af ITER-projektet?

Der er i samlenotatet redegjort for udviklingen siden november 2009 og Kommissionen meddelelse af 4. maj. Og det må konstateres, at der er problemer.

På rådsmødet den 26. maj vil der være en drøftelse på baggrund af Kommissionens meddelelse.

Min umiddelbare holdning er, at det som Kommissionen er kommet med, ikke er godt nok. Og meddelelsen er kommet sent. Det er synspunkter, der deles af alle medlemsstater.

Regeringen opfordrer derfor Kommissionen til at undersøge andre løsningsmulighederne for gennemførelsen af ITER projektet, inkl. andre finansieringsmuligheder.

Seneste nye er, at formandskabet ønsker, at der vedtages rådskonklusioner om emnet. I udkastet anfører formandskabet følgende:

Rådets udtrykker sin principielle støtte til ITER, samt noterer sig den endelige evaluering af de samlede omkostninger for Europa til konstruktion af ITER. Desuden opfordrer man ITER organisationen til at gøre alt for at reducere

udgifterne med 600 mio. euro.

Derudover hilser Rådet ændringer i ledelsen af den europæiske ITER organisation velkommen, samt at denne skal arbejde for en reduktion af omkostninger. Desuden opfordres bestyrelsen til inden 6 måneder at rapporterer til Rådet om de ændringer, der understøtter en sådan udvikling.

Endelig hilser Rådet de forventede ændringer i ledelsen af hele ITER organisationen velkommen.

I et bilag til rådskonklusionerne noterer Rådet sig Kommissionens meddelelse, herunder at Europa vil dække 5/11 af omkostningerne i konstruktionsfasen, hvoraf Frankrig vil dække 20 pct.

Desuden understreges det, at der skal findes en finansiering af ITER i 2012 og 2013 inden for rammerne af de finansielle perspektiver før mødet i ITER Styrelsesrådet i Kina i juni.

Kommissionen opfordres derfor i udkastet til at udarbejde et forslag til finansiering af den europæiske del af ITER projektet. Det skal ske inden mødet i Kina.

Som allerede nævnt er konklusionsudkastet stadig under forhandling i Bruxelles. Vi forventer, at det endelige konklusionsudkast vil indebære, at Kommissionen anmodes om at komme tilbage med et egentligt finansieringsforslag. Dette forslag vil så formodentlig blive behandlet af finansministrene på møde i ECOFIN den 8. juni.

Pkt. 3 Bidrag til forberedelse af møde i Det Europæiske Råd i juni 2010 og Pkt. 5 Bidrag til EU's FoU plan

Jeg vil herefter nævne punkt 3 om bidrag til forberedelse af det kommende møde i Det Europæiske Råd i sammenhæng med punkt 5 om til den forskning- og innovationsplan, som Kommissionen forventes at præsentere til efteråret.

Regeringen mener, at den kommende forsknings- og innovationsplan er en oplagt mulighed for at sikre en tættere kobling mellem uddannelse, forskning og innovation.

Forskning- og innovationsplanen kan bruges som én af løftestængerne til realisering af EU 2020 Strategien.

Den skal derfor være en platform til at opstille nye ambitiøse mål, som vi kan arbejde efter og løbende måle os op mod.

Det Europæiske Råd har nu fastlagt, at EU 2020 Strategien skal bringe de kombinerede offentlige og private investeringer i forskning og udvikling op på 3 pct. af BNP.

Det er en konklusion, som regeringen selvsagt bakker fuldt og helt op om, da det flugter med de ambitioner, som vi selv har på det her område.

Regeringens synspunkt er, jævnfør konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd i marts 2010, at der ikke bliver tale om byrdefordeling i udformningen af de nationale mål.

I den forbindelse finder regeringen, at eventuelle aftaler om nationale mål på forskningsområdet fremadrettet efter 2012 er en rent national proces.

I det videre arbejde med styrkelsen af Det Europæiske Forskningsrum vil vi fra dansk side gerne supplere dette kvantitativt mål med nogle mere kvalitative og outputorienterede mål på forskningsområdet.

Der kunne således udvikles et sæt begrænsede indikatorer, som kan sige noget om fremdriften i Det Europæiske Forskningsrum.

I den forbindelse skal vi ikke fokusere isoleret på forskning, innovation og uddannelse, men også på samspillet mellem de tre.

Vi kunne f.eks. inkludere indikatorer for kommercialisering af forskningsresultater, mobilitet mellem det offentlige og det private samt uddannelse i forhold til de store samfundsmæssige udfordringer.

Regeringen vil følge arbejdet med forsknings- og innovationsplanen tæt og bidrage med vores erfaringer på området.

De øvrige punkter er rådskonklusioner, der samlet set relaterer sig til den løbende diskussion om forbedring af rammerne for det europæiske forskningssamarbejde. Herunder også en forenkling af reglerne for deltagelse i det europæiske rammeprogram for forskning.

Tak